

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА
ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА КРАЄЗНАВСТВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

O. Berezhivska

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 4, семестр – 8

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, професійний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Стадник Мирослава Євгенівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму, рекреації та краєзнавства.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,
м. Дубляни, Львівський район, Львівська область,
кім. 312.

e-mail: stadnykmye@lnup.edu.ua

Телефон: +38-097-90-40-915.

Викладачка з 32-річним досвідом, автор та співавтор понад 70 наукових статей, 15 наукових монографій, 4 підручників, посібників, курсів лекцій (в т.ч. 1 навчальний посібник з грифом МОН України), понад 90 тез конференцій та 60 навчально-методичних розробок.

Читає освітні компоненти: Економіка туристичного підприємства, Організація готельного господарства, Організація ресторанного господарства.

Наукові інтереси: туристичний та готельно-ресторанний бізнес; аналіз стану, динаміки та взаємозв'язків явищ та процесів у сфері туризму; економіко-статистичний аналіз ринку туристичних послуг, оцінка конкурентоспроможності його учасників та вивчення маркетингових інструментів регулювання.

1. Анотація освітнього компонента.

У змісті освітнього компонента «Стратегічний розвиток туристичних кластерів» представлено теоретико-методологічні основи стратегічного управління туристичними кластерами, принципи, функції та інструменти управлінського впливу, основні аспекти формування конкурентоспроможності туристичних кластерів, особливості управління маркетингом та брендингом, висвітлено прикладні аспекти кращих світових та вітчизняних практик формування та управління розвитком туристичних кластерів.

Освітній компонент «Стратегічний розвиток туристичних кластерів» є вибіркоvim за освітньою програмою «Туризм і рекреація» спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в 8 семестрі в обсязі 3 кредити. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та завдання освітнього компонента.

Мета викладання освітнього компонента полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти розуміння цілей, інструментів, напрямів стратегічного управління туристичними кластерами, оволодіння вміннями здійснювати процес стратегічного планування туристичного розвитку територій на засадах сталості з урахуванням інноваційних тенденцій світового туризму.

Завдання освітнього компонента – формування у студентів комплексних знань щодо основних понять теорії стратегічного управління туристичним кластером, визначення сутності та методологічних основ стратегічного

управління туристичним кластером, вивчення теоретичних засад управління змінами, методів аналізу ресурсів та компетенцій туристичного кластеру; набуття навичок аналізу і розвитку організаційної структури і культури туристичного кластеру, впливу на агентів стратегічних змін туристичного кластеру, навчання студентів виявленню законів та закономірностей в процесі стратегічного управління туристичним кластером.

3. Пререквізити: Основи економіки, Організація туризму, Спеціалізовані види туризму, Туристичне країнознавство, Статистика у туристичній діяльності, Аналіз діяльності туристичних підприємств, Економіка туристичного підприємства, Сервісологія, Організація готельного господарства.

4. Постреквізити: Організація ресторанного господарства, Стандартизація та сертифікація туристичних послуг, Інноваційні технології у туризмі, кваліфікаційна робота.

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові (спеціальні) компетентності	К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій. К18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.
Програмні результати навчання	ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	8	8
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	36	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	12	4
• практичні заняття, год.	24	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	54	80
Форма контролю	залік	залік

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Стратегія розвитку туристичного кластеру: поняття, еволюція концепції. Формування місії та цілей	7	1	2	-	-	4	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 2. Особливості стратегічного аналізу туристичного кластеру	8	1	2	-	-	5	8	0,5	0,5	-	-	7
Тема 3. Оцінювання зовнішнього та внутрішнього середовища туристичного кластеру	8	1	2	-	-	5	8	0,5	0,5	-	-	7
Тема 4. Аналіз стратегічного потенціалу туристичного підприємства	8	1	2	-	-	5	8	0,5	0,5	-	-	7
Тема 5. Стратегії бізнесу туристичного кластеру	8	1	2	-	-	5	8	0,5	0,5	-	-	7
Тема 6. Стратегії диверсифікації діяльності туристичного кластеру	8	1	2	-	-	5	8	0	0,5	-	-	7,5
Тема 7. Стратегії зовнішнього розвитку туристичного кластеру	8	1	2	-	-	5	8	0	0,5	-	-	7,5
Тема 8. Вибір та реалізація стратегії розвитку туристичного кластеру	8	1	2	-	-	5	8	0	0,5	-	-	7,5
Тема 9. Туристичний кластер як	11	2	4	-	-	5	11	0,5	1	-	-	9,5

інноваційний інструмент підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі													
Тема 10. Створення транскордонних туристичних кластерів	8	1	2	-	-	5	8	0,5	0,5	-	-	7	
Тема 11. Інструменти управління сталим розвитком туристичних кластерів	8	1	2	-	-	5	8	0,5	0,5	-	-	7	
Усього годин	90	12	24	0	0	54	90	4	6	0	0	80	

Перелік соціальних, універсальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Комунікативні навички – це все, що допомагає людині налагодити зв'язок із колективом, співробітниками чи партнерами: уміння коректно спілкуватися, висловлювати думку, презентувати себе та свою роботу, вести переговори.

2. Критичне мислення – навички критичного мислення дають змогу не потонути в інформаційній лавині, не піддатися різного роду маніпуляціям, допомагають приймати зважені рішення, ефективно їх вирішувати та відстоювати їх. Критичне мислення допомагає в пошуку нових шляхів розв'язання проблем.

3. Уміння працювати в команді – вміння слухати і поєднувати власні амбіції із колективною справою, вміння переконувати і знаходити компроміс, застосовується під час дискусійних обговорень, в ділових іграх, при опрацюванні практичних кейсів.

4. Конфлікт-менеджмент – для управління будь-якого рівня вміння ефективно вирішувати і попереджати виробничі та трудові конфлікти є професійною компетенцією, а в передових компаніях та установах вміння будувати конструктивний конфлікт фігурує серед основних корпоративних цінностей.

5. Управління інформацією – вміння збирати, аналізувати й оцінювати нову інформацію, задавати потрібні питання; орієнтуватися у широкому інформаційному полі сучасного світу.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

У карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, індивідуальні завдання, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія, заняття в лабораторії, кейс-завдання, ситуаційні завдання і т.д.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму і рекреації, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові та виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Стратегія розвитку туристичного кластеру: поняття, еволюція концепції. Формування місії та цілей	9
Тема 2. Особливості стратегічного аналізу туристичного кластеру	9
Тема 3. Оцінювання зовнішнього та внутрішнього середовища туристичного кластеру	9
Тема 4. Аналіз стратегічного потенціалу туристичного підприємства	9
Тема 5. Стратегії бізнесу туристичного кластеру	9
Тема 6. Стратегії диверсифікації діяльності туристичного кластеру	9
Тема 7. Стратегії зовнішнього розвитку туристичного кластеру	9
Тема 8. Вибір та реалізація стратегії розвитку туристичного кластеру	9
Тема 9. Туристичний кластер як інноваційний інструмент підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі	10
Тема 10. Створення транскордонних туристичних кластерів	9
Тема 11. Інструменти управління сталим розвитком туристичних кластерів	9
Разом	100 балів

Окремі теми або освітній компонент можуть бути перезараховані на підставі результатів навчання за неформальною або інформальною освітою.

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Стратегічний розвиток туристичних кластерів» виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).
 2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); розв'язання практичних завдань; виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій, контрольні роботи з конкретних питань тощо).
 3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації і т. д.).
 4. Стандартизований контроль (тести).
 5. Самоконтроль (самооцінка здобувачем якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).
 6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).
- Види контролю: поточний контроль та залік.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Безсмертнюк Т. П. Стратегія розвитку національного туризму : конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2023. 68 с.
2. Грибова Д. В., Збарський В. К., Талавира М. П., Охріменко І. В., Хомів Н. Й., Ярема Л. В. Стратегія розвитку туристичної галузі в Україні : монографія. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 453 с.
3. Доценко А. Стратегія регіонального розвитку світового туризму : навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2022. 75 с.
4. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
5. Туристичні кластери : монографія / за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 184 с.

Допоміжний

1. Березін, О. В., Безпарточний М. Г. Управління проектами : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2023. 271 с.
2. Білоусов О. М. Менеджмент туристичної галузі : підручник / О. М. Білоусов, О. Є. Лугінін, О. С. Морозова, Л. В. Соколова. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 580 с.
3. Біль М. М. Регіональна маркетингова політика у галузі туризму : монографія. Львів. ін-т економіки і туризму. Львів : Растр-7, 2017. 233 с.
4. Брич В. Я. Стратегічні вектори розвитку туристичних дестинацій Тернопільщини : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. 164 с.

5. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. / Вид. 2-ге, стер. Суми : Університетська книга, 2023. 442 с.
6. Кислюк, Л. В. Стратегічний маркетинг : конспект лекцій. 2-ге вид. Київ : Кондор, 2023. 171 с.
7. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями : підруч. Вінниця : Едельвейс і К, 2017. 322 с.
8. Летуновська Н. Є., Люльов О. В. Маркетинг у туризмі : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 270 с.
9. Мальська М., Паньків Н. Іміджологія та PR у туризмі : підручник / МОН України, Львівський нац. ун-т імені Івана Франка, Географічний ф-т, Каф. туризму. Київ : Каравела, 2023. 245 с.
10. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підруч. для студ. спец. 242 «Туризм» / МОН України, Львівський нац. ун-т імені Івана Франка. Київ : Каравела, 2022. 533 с.
11. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Світлична В. Ю., Александрова С. А. Економіка туризму : підручник / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 167 с.
13. Стадник М. Є., Завальницька Н. Б. Кластерний аналіз туристичного ринку України: регіональний аспект. *Фінансовий простір*. 2024. №1(50). С. 129-136.
14. Стадник М. Є., Шегинська А. І., Живко О. В. Регіональні особливості організації індустрії туризму та гостинності на Львівщині. *Перспективи розвитку індустрії туризму та гостинності на Львівщині* : тези доповідей І Міжнародної науково-практичної конференції. Луцьк, ЛНТУ, 2024. С. 62-65.
15. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу: монографія / Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. Г. Бойко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 596 с.
16. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>
17. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь) / В. М. Ісаєнко, К. Д. Ніколаєв, К. О. Бабікова та ін. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. 295 с.
18. Сумець О. М. Основи стратегічного менеджменту сучасного підприємства : навч. посіб. Харків : Планетапрінт, 2016. 288 с.
19. Сумець О. М., Власовець В. М. Стратегії управління бізнесом : навч. посіб. Харків : Планета-Прінт, 2018. 120 с.
20. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму : теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / 2-ге вид., випр. та доповн. Київ : КНТЕУ, 2009. 463 с.
21. Ярмоменко С. Г. Туристичні ресурси України : навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 472 с.

Інформаційні ресурси

- 1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-

технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

<https://www.tourism.gov.ua/> - Державне агентство розвитку туризму України
www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.

<https://stat.gov.ua/uk> – Державна служба статистики України.

<http://www.lv.ukrstat.gov.ua/> - Головне управління статистики у Львівській обл.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

<https://moodle.lnup.edu.ua/> - Віртуальне навчальне середовище.

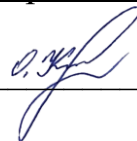
<https://nto.ua/> - Національна туристична організація України.

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України.

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри _____

Оксана КРУПА

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності Туризм і рекреація

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС _____

Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної
ради факультету землепорядкування та
інфраструктурного розвитку

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ _____

Павло КОЛОДІЙ